

Handläggare
Lisa Hellblom
Telefon: 08-508 020 45

Till
Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd
2018-09-27

Remiss av Barns och ungas läsning – ett ansvar för hela samhället (SOU 2018:57)

Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

1. Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.
2. Omedelbar justering.

Ulla Thorslund
stadsdelsdirektör

Kim Lagerquist
avdelningschef förskola

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat Läsdelegationens betänkande Barn och ungas läsning – ett ansvar för hela samhället (SOU 2018:57) från Regeringskansliet. Läsdelegationens uppdrag var att inom ramen för satsningen Hela Sverige läser med barnen, samla alla aktörer – skola, kultur och föreningsliv, t.ex. idrotten – runt insatser för läsning i och utanför skolan (dir.2016:78). Syftet med uppdraget är att bidra till att ge alla barn och ungdomar mer likvärdiga förutsättningar för en fullgod läsförmåga och lustfyllda läsoplevelser.

Utredningen föreslår bland annat att det ska framgå av läroplanen för förskolan att förskolan ska sträva efter att utveckla barnens intresse för litteratur. Personalen i förskolan ska i större utsträckning ges förutsättning att delta i Läslyftet, exempelvis genom att fler handledare med inriktning mot förskola utbildas.

Förvaltningen ställer sig positiv till förslagen i remissen samt delar utredningens slutsatser om vikten av tidiga insatser för barns språkutveckling.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har remitterat Barns och ungas läsning – ett ansvar för hela samhället (SOU 2018:57), en utredning från Regeringskansliet, till Rinkeby-Kista, Skärholmens och Älvsjö stadsdelsnämnder samt kulturnämnden och utbildningsnämnden. Synpunkter på remissen ska ha inkommit till kommunstyrelsen senast den 26 september 2018. Remissen bifogas.¹

Ärendet

Läsdelegationens uppdrag var att inom ramen för satsningen Hela Sverige läser med barnen, samla alla aktörer – skola, kultur och föreningsliv, t.ex. idrotten – runt insatser för läsning i och utanför skolan (dir.2016:78). Syftet med uppdraget är att bidra till att ge alla barn och ungdomar mer likvärdiga förutsättningar för en fullgod läsförmåga och lustfyllda läsoplevelser.

Mot bakgrund av stora skillnader mellan landets förskolor avseende tillgång till litteratur och pedagogisk verksamhet kring litteratur, föreslår utredningen att det ska framgå av läroplanen för förskolan att förskolan ska sträva efter att utveckla barnens intresse för litteratur. Vidare föreslår utredningen att personalen i förskolan i högre utsträckning ges möjlighet att delta i Läslyftet och att Skolverket ska ta fram stödmaterial om hur man kan arbeta med litteratur i förskolan.

För att höja den nationella standarden på samverkan mellan aktörer kring små barns språkutveckling föreslår utredningen att Kulturrådet ska stödja kommuner långsiktigt i samverkan med BVC, folkbibliotek och förskolor samt verka för att fler kommuner påbörjar en samverkan kring små barns språkutveckling. Arbetet föreslås ske tillsammans med Skolverket och Socialstyrelsen.

Utredningen föreslår att Kulturrådet i samverkan med Skolverket och Socialstyrelsen ska genomföra generella informationsinsatser riktade till vårdnadshavare rörande vikten av tidig språkstimulans. Vidare föreslår utredningen att huvudmännen bör verka för att stärka samverkan mellan förskolor och folkbibliotek i syfte att öka barnens tillgång till språk och litteratur.

¹ Endast sammanfattningen ur betänkandet remitterades. Betänkandet finns att läsa i sin helhet på <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/statens-offentliga-utredningar/2018/06/sou-201857/>

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av avdelningen förskola.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ställer sig positiv till förslagen i remissen samt delar utredningens slutsatser om vikten av tidiga insatser för barns språkutveckling. Förvaltningen instämmer i att alla barn, oavsett förutsättningar och behov, ska ges möjlighet att utveckla en fullgod läsförmåga.

Flera av förvaltningens pedagoger inom förskolan har deltagit i Skolverkets Läslyft med goda resultat. Förvaltningen ställer sig därför positiv till förslaget att personalen i förskolan i högre utsträckning ges möjlighet att delta i Läslyftet.

En förutsättning för att vårdnadshavare och pedagoger ska vara läsande och berättande förebilder är att de behärskar språket och är vana läsare. Det finns behov av kompetensutveckling bland personalen för att uppnå detta. Pedagogerna behöver bland annat få ökad kunskap om läsningens positiva effekter för barnens språkutveckling samt vikten av vårdnadshavares samverkan för att främja läsning.

Förvaltningen ser även behov av ökad kunskap kring flerspråkighet och hur detta kan användas som en tillgång i barnens språkutveckling. För att öka kunskapen om flerspråkighet genomför samtliga pedagoger på förvaltningens förskolor en tvådagars kurs i flerspråkighet. Förskolorna genomför även språksamtal för att kartlägga i vilka sammanhang barnet talar vilka språk. Detta ger förskolan möjlighet att stötta barnets språk samt ett underlag för att följa barnets språkutveckling. Ämnet flerspråkighet behandlas i varierad utsträckning på landets förskolläraryr utbildningar. Flerspråkighet är en viktig kompetens i en miljö där en klar majoritet av barnen talar ett annat språk än svenska i hemmet. Förvaltningen ser behov av ökat fokus på flerspråkighet i förskolläraryr utbildningen.

Förvaltningen genomför en pilotverksamhet med två förskolebibliotek där vårdnadshavare och barn får låna hem bokpåsar på långtidslån. Verksamheten har varit uppskattad av pedagoger, barn och vårdnadshavare. Det är viktigt att barnen erbjuds en variation av litterära genrer. Förvaltningen har även goda erfarenheter av samverkan med folkbibliotek, exempelvis genom projektet Stockholm högläser. Förvaltningen vill betona att tillgång till bibliotek är viktig även för förskolans verksamhet.

Förvaltningen anser att det är viktigt att bild och text lyfts fram för att ge orden en innebörd och bli ett naturligt inslag i barnens vardag. Förvaltningen har genomfört flera lyckade insatser som kombinerar språk, digitalisering och skapande. Ett exempel är ”Kurrans skatt”, en bok som femåringarna fick ta med sig hem. Berättelsen översattes till 22 olika språk av pedagogerna som läste in berättelsen via QR-koder.² På så sätt kunde även vårdnadshavare som inte läste svenska ta del av berättelsen tillsammans med sitt barn. Detta är särskilt viktigt i hem med få böcker eller där det saknas en tradition av läsning och berättande.

Bilagor

1. Remiss av Barns och ungas läsning – ett ansvar för hela samhället (SOU 2018:57)